

3.SINIF HAYAT BİLGİSİ DERSİ BAŞARI TESTİ GELİŞTİRME: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI¹

3rd Grade Life Studies Course Achievements Test Development: Validity And Reliability

Hakan BAYIRLI

hbayirli@aku.edu.tr

Prof. Dr. Hüseyin KÖKSAL

hkoksal@gazi.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş: 10 Nisan 2022

Kabul: 30 Temmuz 2022

Anahtar Kelimeler:

Başarı testi, hayat bilgisi dersi, madde istatistikleri, geçerlik güvenilirlik

© 2022 PESA Tüm hakları saklıdır

ÖZET

Başarı testleri kavram yanlışlarının saptanması, düzey belirlenmesi, öğretimin planlanması ve yönlendirme işlemlerinde sıklıkla kullanılan, hazırlaması zor puanlaması kolay geleneksel ölçme araçlarındandır. Hayat bilgisi dersi hayata dair temel olabilecek bilgi, kavram, beceri ve değerlerin edinildiği önemli derslerden biridir. Hayat bilgisi dersi için geliştirilecek başarı testi bireyin temel şemalarını oluşturan kavramların ne ölçüde öğrenildiğine kanıt sağlayacaktır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı 3. sınıf hayat bilgisi dersi Sağlıklı Hayat, Ülkemizde Hayat ve Doğada Hayat ünitelerini kapsayan geçerli ve güvenilir bir başarı testi geliştirmektir. Başarı testi geliştirme süreci şu aşamaları takip etmiştir: literatür taraması, belirtke tablosunun hazırlanması, denemelik soruların yazılması, kapsam geçerliği için uzman görüşü, pilot uygulama, madde ve test istatistikleri, nihai formun düzenlenmesi. Çalışmanın verileri 99 ilkokul 4. sınıf öğrencisinden toplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda 2 sorunun çıkarılması karar verilmiştir. Testin gücü 0.697, ayırıcılığı 0.442, KR-20 güvenilirlik katsayısı ise 0.780 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre kolay, ayırıcılığı çok iyi ve güvenilir bir hayat bilgisi başarı testi geliştirilmiştir.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 10 April 2022

Accepted: 30 July 2022

Keywords:

Lifelong learning, foreign language learning, validity, reliability

ABSTRACT

Achievement tests are traditional measurement tools that are difficult to prepare and easy to score, which are frequently used in the detection of misconceptions, level determination, instructional planning and orientation. Life studies course is one of the important lessons in which knowledge, concepts, skills and values that can be the basis of life are acquired. The achievement test to be developed for the life studies course will provide evidence of the extent to which the concepts that form the basic schemas of the individual have been learned. In this direction, the aim of this study is to develop a valid and reliable achievement test covering the 3rd grade life studies course, the units of Healthy Life, Life in Our Country and Life in Nature. The

¹ Bu çalışma, Prof. Dr. Hüseyin Köksal danışmanlığında 1.yazar tarafından yürütülen doktora tezinin bir parçasıdır.

achievement test development process followed the following stages: literature review, preparation of the specification table, writing the essay questions, expert opinion for content validity, pilot application, item and test statistics, arrangement of the final form. The data of the study were collected from 99 primary school 4th grade students. As a result of the analysis, it was decided to remove 2 questions. The difficulty of the test was 0.697, the discrimination was 0.442, and the KR-20 reliability coefficient was 0.780. According to these results, an easy, very distinctive and reliable life studies course achievement test was developed.

© 2022 PESA All rights reserved

GİRİŞ

İnsan, içinde ve çevresinde olup bitenleri doğru bir şekilde anlamaya çalışan bir varlıktır. İnsanın anlam arayışı ve doğru bilgiye ulaşma çabası doğal olarak bazı aracı sistemlerin gelişmesine sebep olmuştur. İnsanın içinde ve etrafında olup bitenleri anlamasına yardımcı olan aracı sistemlerin başında ölçme gelmektedir. Ölçme bir nesnenin ya da bireyin belirlenmiş bir özelliğe veya niteliğe hangi ölçüde sahip olduğunun anlaşılması amacı ile yapılır (Kan, 2019; Semerci, 2015).

Eğitim insanın hayatta kalabilmesinin en önemli araçları olan bilgi ve tecrübeyi yeni kuşaklara aktarma işidir. Bu yönüyle eğitmek ve eğitilebilmek en insani yönümüzdür. Büyük bir emek, zaman ve sermaye gerektiren “insanı eğitme işi” rastgele işleyen durumlara bırakılmayacak kadar önemli bir süreçtir. Literatürde eğitim, “bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı bir şekilde istedik yönde değişiklik meydana getirme süreci” (Demirel, 1999) olarak tanımlanır. Eğitimin tanımında belirtilen “davranış değişikliğinin” ne derece gerçekleştiğinin, kazandırılmak istenen bilgi ve becerilere ne ölçüde ulaşıldığının saptanması hassas işlemlerin işe koşulmasıyla mümkün olabilecektir. Bu hassas işlemlerin doğru ve güvenilir bir şekilde yapılmaması durumu ise büyük çabalarla yürütülen sürecin etkililiğinin değerlendirilememesine sebebiyet verecektir. Belirtilen bu nedenlerden dolayı ölçme ve değerlendirme işlemleri eğitim-öğretim sürecinin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir (Özer-Özkan, 2019). Öğretimin etkililiğinin belirlenmesi, bireyler arasındaki farklılıkların ortaya konması, başarı düzeyini yükseltme fırsatı tanınması, eğitimde kalite kontrolü yapılması ve farklı öğretim yöntemlerinin etkililiğinin sınınanmasına olanak sağlanması eğitimde ölçme değerlendirmenin faydalarındandır (Başol, 2019).

Eğitimde ölçme geniş bir alanda kullanılır. Ölçülecek davranışın türüne ve özelliğine göre ölçme yöntemleri ve araçları değişecektir (Başol, 2019). Bir öğrencinin dersin hedeflediği kazanımları ne derecede edindiğini ölçmek için başarı testleri kullanılırken; aynı derse karşı tutumları ölçmek için psikolojik ölçekler tercih edilecektir. Eğitim-öğretim süreci zekâ, tutum, kaygı, motivasyon, öz yeterlik, öz düzenleme, değerler gibi değişkenlerden meydana geldiği için doğrudan gözleme dayalı ölçme yapmak olanaksızdır. Bunun yerine ölçülmek istenen özellikleri temsil eden ifadelerle verilen yanıtlar üzerinden ölçme ve değerlendirme işlemleri yapılabilmektedir. Eğitimin nihai amaçlarından biri başarıdır. Burada bahsedilen başarı salt bilişsel bilginin edinilmesi anlamına gelen başarı değil; bilgi, beceri ve değerlerin edinilmesi anlamına gelen bir başarıdır. Eğitimin bu amaca ne derece hizmet ettiğini değerlendirebilmeye yarayan çeşitli araçlar vardır. Bunlardan bazıları; yazılılar, mülakatlar, çoktan seçmeli testler, doğru-yanlış testleridir. Bunların arasında üst düzey becerilerin ölçülmesi noktasında çeşitli eleştiriler olsa da en çok tercih edilen, geçerliği ve güvenirliliği en yüksek olan, gerek sınıf içi değerlendirmelerde gerekse merkezi sınavlarda kullanılan çoktan seçmeli testlerdir (Aydın, 2019; Atalmış, 2019).

Çoktan seçmeli testler puanlama güvenirliliği, daha fazla davranış ölçmeye uygun olduğu için kapsam geçerliliği, yazma işleminden kaynaklı değişkenlerin etkisi olmadığı için sınav geçerliği gibi özelliklere ve avantajlara sahiptir. Bunun yanında yaratıcılığı ölçmemesi, hazırlığının zor olması, şansa olanak vermesi gibi özellikleri ise dezavantajlarıdır (Turgut ve Baykul, 2019). Çoktan seçmeli test sorusu yazmak çeşitli hazırlıkları ve performansları içeren bir süreçtir. Haladyna, Downing ve Rodriguez (2002), çoktan seçmeli test sorusu hazırlayanlar için rehber niteliğinde ilkeler sunmuşlardır.

Bunlardan bazıları; her maddenin bir davranışı temsil etmesi, önemsiz içerikten kaçınma, üst düzey öğrenmeleri test etmek için alışılmışın dışında materyal kullanma, aldatmaya yönelik maddelerden kaçınma, maddelerin açık ve anlaşılır olması, madde dilinin uygulanan gruba uygun olması, süslü ifadelerden kaçınma, seçeneklerin birbirinden bağımsız olmasıdır. Bunun yanı sıra test maddeleri hazırlanırken alana hâkimiyet, Türk Dili'ni doğru kullanma, soru ve madde yazma tekniklerine sahip olma, öğrencilerin düşünme şekillerini ve yaptığı yanıtları iyi bilme gibi özellikler testi hazırlayan kişide var olması gerekir (Turgut ve Baykul, 2019).

Çoktan seçmeli başarı testi geliştirme, kendi içinde alt işlemleri kapsayan bir dizi sistematik, planlı ve teknik süreçler içerir. Bunlar; testin amacının belirlenmesi, ölçülecek özelliğin tanımlanması ve belirtke tablosunun hazırlanması, test maddelerinin yazılması, denemelik maddelerin gözden geçirilmesi, denemelik test formunun hazırlanması, denemelik test formunun uygulanması ve puanlanması, son test formunun oluşturulması ve psikometrik özelliklerinin kestirilmesidir (Kan, 2011).

İnsan doğumundan ölümüne kadar, şekli ve hızı değişse de sürekli öğrenme sürecinde olan bir varlıktır. İnsan hayatla ilgili ilk bilgi, beceri ve değerleri normal şartlar altında ailesinde kazanmaya başlar. Bireylerin hayata dair ailesinde edindiği bu bilgiler tüm yaşamı boyunca bireye rehberlik eder (Bayırlı ve Coşkun-Keskin, 2019). Okullar ailede elde edilen bu bilgi, beceri ve değerleri sürdürmek, geliştirmek ve tamamlamak için eğitim-öğretim süreçlerini planlarlar. Bu noktada bireyin ailesinde başlattığı eğitim sürecini formal eğitim merkezi olan okulda devam ettirmesi okul öncesi ve ilkökul kademesine denk gelir. Bu açıdan, bireye rehberlik edece bilgi, beceri ve değerlerin geliştirilmesi açısından ilkökullar hayati öneme sahiptir. İlkokul programları içerisinde hayata dair temel bilgi, beceri ve değerleri öğretme ve geliştirme görevini yüklenmesi açısından hayat bilgisi dersi önemli bir yere sahiptir.

Hayat bilgisi dersi vatandaşlık eğitim programının ilk halkası olan, temelini ve kapsamını doğal ve toplumsal bilimler, sanat gibi disiplinlerin oluşturduğu, çeşitli bilgi, beceri, tutum ve değerler öğretildiği, toplu öğretim ilkesini temele alan ve birçok dersin alt yapısını oluşturan bir ders olarak tanımlanabilir (Tay, 2017). Hayat bilgisi dersinde öğretilen birçok kavram bilişsel şemaların oluşmasına katkı sağlar. Ayrıca okula karşı tutumdan, iş birliği becerisine kadar çoğu tutum ve beceri bu ders aracılığıyla kazanılır. Hayatımıza yön veren değerler ve ilkeler bu derste pekiştirilir ve yenileri öğrenilir. Hayat bilgisi dersinin birçok işlevi içerisinde bulundurmasından dolayı derslerin özenle işlenmesi ve öğrencilerin süreç içerisinde bilgi, beceri ve değerleri hangi ölçüde kazandığı dikkatle ölçülüp değerlendirilmesi gerekmektedir.

Hayat bilgisi dersinin geniş bir kapsama sahip olması, bilişsel kazanımların yanında duyuşsal ve devinişsel kazanımları da barındırması geniş bir ölçme değerlendirme alanının işe koşulmasını gerekli kılmaktadır. Tutum, değer, inanç gibi duyuşsal alanın konularını klasik test teknikleriyle değerlendirmek doğru bir kullanım olmayacaktır. Yine aynı şekilde kavram gibi bilişsel alan konularını gözlem, ölçek gibi tekniklerle değerlendirmek öğretim programının amaçlarına ne ölçüde ulaşıldığına dair yanlış sonuçlar verecektir. Bu sebeple değerlendirme süreci hayat bilgisi dersinin en önemli aşamalarından biridir (Kaşkaya, 2020).

Bu doğrultuda, çalışmanın amacı ilkökul 3. sınıf hayat bilgisi dersi Sağlıklı Hayat, Ülkemizde Hayat ve Doğada Hayat ünitelerinde yer alan bazı kazanımlara ne derece ulaşıldığını tespit etmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir başarı testi geliştirmektir. Bu başarı testi özellikle kazanımların bilişsel konularını ölçmeyi hedeflemiştir. Bu sebeple çoktan seçmeli test kullanılarak değerlendirme tercih edilmiştir.

Alanyazında çok sayıda çoktan seçmeli hayat bilgisi başarı testinin (Akkuş, 2013; Çalışır, 2011; Geçit, Şeyihoğlu ve Kartal, 2011; Hanbaba ve Bektaş, 2011; Kar ve Elma, 2017; Karadağ, Korkmaz ve

Çalışkan, 2007; Şimşek, 2005; Palavan ve Başar, 2014) geliştirildiği görülmektedir. Bu testlerin büyük çoğunluğunun hayat bilgisi dersi kapsamında uygulanan bir yöntem veya tekniğinin etkililiğinin ortaya konması amacıyla geliştirildiği söylenebilir. Bu sebeple geliştirilen testlerin belirli üniteleri ve kazanımları kapsadığı görülmüştür. Bunun yanı sıra, 2018’de yenilenen hayat bilgisi öğretim programı esas alınarak hazırlanan başarı testlerinin (Baş, Tay ve Tertemiz, 2021; Güneş, 2021) sayısının az olduğu görülmektedir. Mevcut çalışma kapsamında geliştirilen başarı testi 2018 hayat bilgisi öğretim programı kazanımlarını esas almıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma geçerliği ve güvenirliği analizlerle sağlanmış hayat bilgisi dersi için başarı testi geliştirme çalışmasıdır.

Örneklem

Çalışmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar ilinde öğrenim görmekte olan 99 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Başarı testi 3. sınıf hayat bilgisi dersine yönelik geliştirildiği için pilot uygulama, bir önceki yıl test kapsamında bulunan konuları alan 4. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Örneklem kolay ulaşılabilir durum örnekleme tekniğiyle belirlenmiştir.

Başarı Testi Geliştirme Süreci

Bir test geliştirilmeye başlamadan önce test puanlarının ne amaçla kullanılacağı belirlenmelidir. Testin amaçlarına göre yapılacak olan yorumlar da farklılık gösterecektir (Kan, 2011). Bu çalışma kapsamında geliştirilen çoktan seçmeli başarı testinin amacı ilkokul 3.sınıf hayat bilgisi dersi Sağlıklı Hayat, Ülkemizde Hayat ve Doğada Hayat üniteleri kazanımlarından bazılarını ne derece ulaşıldığını tespit etmektir.

Başarı testi kapsamına hangi ünitelerin gireceği belirlendikten sonra bu ünitelerde yer alan davranışlardan hangilerinin test kapsamına alınacağı belirlenmiştir. Ardından belirtke tablosu hazırlanmıştır. Belirtke tablosunda gösterilen bilişsel düzeylerin taksonomiye uygunluğunun kontrolü için bir uzmandan görüş alınmıştır. Geri dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Tablo 1’de başarı testi kapsamında değerlendirmeye alınan kazanımlar ve soru sayıları, soru numaraları ve yenilenen Bloom taksonomisine göre bilişsel düzeyi belirtilmiştir.

Tablo 1: Belirtke Tablosu

Kazanımlar	Soru numarası	Düzeyi
HB.3.3.2. Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.	1	Analiz
	5	Uygulama
HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.	16	Anlama
	8	Değerlendirme
HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.	19	Anlama
	12	Anlama
HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.	9	Anlama
	14	Anlama
HB.3.5.1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır.	2	Hatırlama
	15	Anlama
HB.3.5.2. Ülkemizin yönetim şekli açıklar.	6	Hatırlama
HB.3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.	13	Analiz
	7	Analiz

HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.	10	Anlama
HB.3.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.	18	Anlama
	20	Anlama
HB.3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.	3	Anlama
	17	Anlama
HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.	4	Anlama
HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir	11	Hatırlama

Kazanımlara verilecek ağırlıklara göre bazı kazanımlar için 2 soru bazı kazanımlar için 1 soru hazırlanmıştır. Soruların hazırlanması için öncelikle 3.sınıf hayat bilgisi ders kitabı ve içerisinde yer alan etkinlikler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Ardından soru yazım teknikleriyle ilgili bazı kaynaklar (Çakan, 2011; Kan, 2011; Yaman, 2016) taranmıştır. Bu işlemlerden sonra 20 adet çoktan seçmeli denemelik soru hazırlanmıştır. 2., 3. ve 4.sınıflarda 3 maddeli test sorularının hazırlanması tavsiye edildiği için (Yılmaz, 2015) maddeler 3 seçenekli olacak şekilde hazırlanmıştır.

Hazırlanan denemelik sorular uzman incelemesine sunulmadan önce Türkçe dil ve imla kurallarına uygulunun belirlenmesi için Türkçe Eğitimi alanında doktorasını tamamlamış bir uzmana gönderilmiştir. Uzman dönütleri dikkate alınarak test maddeleri üzerinde noktalama, öğelerin sıralanışı, anlatım bozuklukları gibi konularda düzeltmeler yapılmıştır. Bu işlemin ardından soruların kazanımlarla ve öğrenci seviyesine uygunluğu ve sorularda bilimsel yönden bir hata olup olmadığı açısından incelenmesi için bir grup uzman belirlenmiş ve denemelik sorular uzmanlara gönderilmiştir. Tablo 2’de uzmanların demografik özelliklerine yer verilmiştir.

Tablo 2: Uzman Grubunun Demografik Özellikleri

No	Unvan	Branş/ Çalışma alanı
1	Prof. Dr.	Sınıf Öğretmenliği/ Hayat Bilgisi
2	Doç. Dr.	Sınıf Öğretmenliği/ Hayat Bilgisi
3	Doktor adayı öğretmen	Sınıf Öğretmenliği
4	Doktor adayı öğretmen	Sınıf Öğretmenliği
5	Uzman öğretmen	Sınıf Öğretmenliği

Taslak soruların kazanımlara uygunluğu, uzman görüşlerini nicelleştirmeye olanak sağlayan Lawshe (1975) tarafından geliştirilen teknikle incelenmiştir. Bu tekniğe göre, taslak sorular, "Soru-kazanım uygunluğu açısından uygundur, geliştirilmelidir, uygun değildir" gibi ölçütler aracılığıyla uzmanlar tarafından değerlendirilir. Soruların kazanımlarla uygunluğunun belirlenmesi için uzmanlara gönderilmek üzere aşağıdaki görüş formu hazırlanmıştır.

<p>HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.</p>	<p>Selin soğuk bir kış günü markete gitmişti. Alışveriş yaparken <u>ürünlerin fiyatına dikkat ederek alıyordu (1)</u>. Annesinin isteği üzerine <u>maydanoz alırken tazeliğini kontrol etti (2)</u> ve öyle aldı. <u>Maydanoz alırken çilek gördü ve almaya karar verdi(3)</u>. Alışverişini tamamlayıp evine geri döndü.</p> <p>Yukarıda altı çizili davranışlardan hangisi yanlıştır? A.1 B.2 C.3</p>	<p>Soru-kazanım uygunluğu açısından: Uygun ☐ Geliştirilebilir ☐ Uygun değil ☐</p> <p>Öğrenci seviyesi açısından: Uygun ☐ Geliştirilebilir ☐ Uygun değil ☐</p> <p>Görüş:</p>
--	---	---

Uzman görüşlerine göre denemelik soruların kazanımlarla uygunluğunun nicelleştirilmesine olanak sağlayan Lawshe tekniği şu şekilde hesaplanır:

$$KGO = \frac{N_G}{N/2} - 1$$

N = Görüş bildiren toplam uzman sayısı

NG = "Madde gereklidir/uygundur" cevabı veren uzmanların sayısı (Üçüncü ve Sakız, 2020)

Tablo 3'te soruların kazanımlarla uygunluğuna ilişkin 5 uzmanın görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 3: Soruların Kazanımlarla Uyumuna İlişkin Uzman Görüşleri

Soru	Uygundur	Geliştirilebilir/ Uygun değildir	KGO (Kapsam Geçerlik Oranı)Değeri	Soru	Uygundur	Geliştirilebilir/ Uygun değildir	KGO (Kapsam Geçerlik Oranı)Değeri
1	5	0	1	11	5	0	1
2	5	0	1	12	5	0	1
3*	4	1	0.6	13	5	0	1
4	5	0	1	14	5	0	1
5	5	0	1	15	5	0	1
6	5	0	1	16*	4	1	0.6
7	5	0	1	17	5	0	1
8	5	0	1	18	5	0	1
9*	3	2	0.2	19*	4	1	0.6
10	5	0	1	20	5	0	1

*: düzeltilen maddeler

Görüş alınan uzman sayısı 5 olduğu için KGO > 0.99 olmaması durumunda sorunun düzeltilmesi veya testten çıkarılması gerekmektedir. Bu şartı taşımayan 3., 9., 16. ve 19. sorular uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenip teste alınmıştır. Uzman görüşlerine göre soruların çoğunun kazanımlarla uygun olduğu söylenebilir.

Soruların kazanımlarla uygunluğunun yanı sıra soruların öğrenci seviyesine uygunlukları da uzmanlar tarafından incelenmiştir. Burada uzman görüşleri nicelleştirilmeye gidilmeden değerlendirmeye alınmıştır. Bu doğrultuda 9 soru uzman görüşleri doğrultusunda tekrar düzenlenmiştir. Özellikle öğretmen olan uzman görüşlerinin anlamı bilinmeyen veya karıştırılabilecek kelimeler üzerine yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra soru kökündeki veya şıklardaki anlam karışıklıklarının giderilmesine yönelik görüşler de mevcuttu. Uzman görüşlerinin değerlendirilip gerekli düzenlemelerin yapılmasından sonra nihai test formu oluşturulmuştur. Nihai testteki soruların kolay

sorulardan başlaması, aynı davranışı temsil eden soruların ardışık gelmemesi (Kan, 2011) tavsiye edildiği için nihai test hazırlanırken bu tavsiyelere uygun hazırlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Veriler iki ilkokulda okuyan 4.sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Testin pilot uygulaması yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı verileri toplamak amacıyla bizzat sınıflara gitmiş ve yönergeyi sesli bir şekilde anlatmıştır. Öğrencilere testin puanlanmayacağı için not kaygısı gütmemeleri hatırlatılmış böylelikle test öncesi rahatlama sağlanmıştır. Testin uygulanması sırasında kopya gibi geçerliği düşürebilecek unsurlar öğretmenlere anlatılmış ve sınav esnasında bu durumlara dikkat edilmesi rica edilmiştir. Araştırmanın etik izni Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu tarafından 13.01.2022 tarih ve E-77082166-302.08.01-263528 sayılı belge ile verilmiştir.

Verilerin Analizi

Başarı testinin kapsam geçerliliği için belirtke tablosu oluşturulmasının ardından soruların kazanımlarla uygunluğunu içeren nitel uzman görüşlerini nicelleştirmeye yarayan KGO değeri hesaplanmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda maddeler üzerinde gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra veriler toplanmıştır. Toplanan veriler madde güçlük ve madde ayırtıcılık gücü indeksleri gibi madde istatistiklerinin hesaplanması amacıyla analiz edilmiştir. Madde istatistiklerinden sonra test istatistikleri hesaplanmıştır. Madde ve test analizleri için TAB programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Madde İstatistikleri

Taslak testin yapı geçerliliğinin sağlanması yani hangi maddelerin nihai teste gireceğine karar vermek için madde güçlük ve madde ayırtıcılık analizleri yapılmıştır. Bunların ilki olan madde güçlük analizi teste alınan her bir maddenin güçlük indeksini gösterir. Madde güçlük indeksi maddelerin doğru veya yanlış cevaplandırılmalarıyla ilgili bir indeks olup maddelerin zorluk ve kolaylık dereceleri hakkında bilgi verir (Kan, 2011). Madde güçlük indeksi, bir soruya doğru cevap verenlerin toplam katılımcı sayısına oranıdır ve 0 ile 1 arasında değer alır. Bir maddeyi katılımcılardan ne kadar çok doğru cevaplayan çıkarsa madde güçlük indeksi 1'e yaklaşacaktır. Yine katılımcılardan ne kadar çok birey soruyu yanlış cevaplarsa madde güçlük indeksi 0'a yaklaşacaktır. Tablo 4'te taslak teste ilişkin madde güçlük indeksleri sunulmuştur.

Tablo 4: Madde Güçlük İndeksleri

Soru sayısı	Madde güçlük indeksi (p)	Madde güçlüğü	Soru sayısı	Madde güçlük indeksi (p)	Madde güçlüğü
Soru 1	0.90	Çok kolay	Soru 11	0.47	Orta
Soru 2	0.41	Orta	Soru 12	0.77	Çok kolay
Soru 3	0.75	Çok kolay	Soru 13	0.63	Kolay
Soru 4	0.83	Çok kolay	Soru 14	0.81	Çok kolay
Soru 5	0.75	Çok Kolay	Soru 15	0.66	Kolay
Soru 6	0.60	Kolay	Soru 16	0.74	Çok kolay
Soru7	0.60	Kolay	Soru 17	0.52	Kolay
Soru 8*	0.16	Zor	Soru 18	0.83	Çok kolay
Soru 9	0.69	Kolay	Soru 19	0.72	Çok kolay
Soru 10	0.78	Çok kolay	Soru 20	0.60	Kolay

Madde güçlük indekslerinin değerlendirilmesi için Hasançebi, Terzi ve Küçük'ün (2020: 226) sınıflaması referans alınarak madde güçlüklerine göre soru sayıları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Madde Güçlüğüne Göre Soru Sayıları

Madde güçlük seviyesi	Soru sayısı
Çok kolay	10
Kolay	7
Orta	2
Zor	1

Maddeler arasında yer alan çok kolay ve çok zor maddelerin testten çıkarılması tavsiye edilmektedir. Fakat testten soru çıkarmak için madde güçlük indeksleri tek başına yeterli olmamaktadır. Bunun yanı sıra madde ayırıcılık gücü indekslerinin incelenmesi gerekmektedir. Madde ayırıcılık gücü indeksi bir davranışı ölçmeye yarayan madde yanıtları ile yapının tamamını ölçmeye yarayan testin ilişkisini ifade eder. Maddeye verilen yanıtla testin tamamından alınan puanlar arasında ilişki zayıf veya az ise testin ölçülmek istenen yapıyı ölçtüğüne şüpheyle bakılır. Madde ayırıcılık gücü indeksi başarı testlerinde, hangi maddelerin bilenle bilmeyeni ortaya çıkarabildiğini tespit etmemize olanak sağlar. Bu nedenle başarı testlerinin en önemli amacını ortaya çıkarması bakımından önemlidir. Madde ayırıcılık gücü indeksi maddelere verilen yanıtlarla testin tamamı arasındaki ilişkiye (korelasyonel) dayandığı için +1 ile -1 arasında değer alır. Bu değer +1'e yaklaştıkça madde ayırıcılık gücü çok iyi seviyede olur (Kan, 2011). Tablo 6'da taslak teste ait her bir soru için madde ayırıcılık gücü indeksleri verilmiştir.

Tablo 6: Madde Ayırıcılık Gücü İndeksleri

Soru sayısı	Madde ayırıcılık gücü indeksi (d)	Madde ayırıcılığı	Soru sayısı	Madde ayırıcılık gücü indeksi (d)	Madde ayırıcılığı
Soru 1	0.33	Oldukça İyi	Soru 11*	-0.13	Çok zayıf
Soru 2	0.60	Mükemmel	Soru 12	0.59	Mükemmel
Soru 3	0.44	Mükemmel	Soru 13	0.41	Mükemmel
Soru 4	0.37	Oldukça İyi	Soru 14	0.44	Mükemmel
Soru 5	0.48	Mükemmel	Soru 15	0.52	Mükemmel
Soru 6	0.45	Mükemmel	Soru 16	0.52	Mükemmel
Soru 7	0.49	Mükemmel	Soru 17	0.56	Mükemmel
Soru 8*	-0.15	Çok zayıf	Soru 18	0.37	Oldukça İyi
Soru 9	0.48	Mükemmel	Soru 19	0.74	Mükemmel
Soru 10	0.56	Mükemmel	Soru 20	0.56	Mükemmel

Madde ayırıcılık gücü indekslerinin değerlendirilmesi için Hasaңebi, Terzi ve Küçük'ün (2020: 226) sınıflaması referans alınmıştır. Tablo 6 incelendiğinde soru 8 ve 11 hariç diğer soruların mükemmel veya oldukça iyi derecede ayırt ediciliğe sahip olduğu söylenebilir. Madde ayırıcılık gücü indeksi 0'ın altında olan 2 sorunun testten çıkarılmasına karar verilmiştir. Çıkarılan sorulardan biri olan 8. soru aynı zamanda madde güçlük indekslerine göre 'çok zor' soru olup testten çıkarılması gereken sorulardandı. Madde güçlük indekslerine göre 'çok kolay' olan soruların madde ayırıcılık gücü indeksleri 'mükemmel' veya 'oldukça iyi' olduğu için düzeltilip tekrar nihai testte yer almasına karar verilmiştir.

Test İstatistikleri

Tablo 7'de taslak testin soruların çıkarıldıktan sonraki halinin tamamına ait istatistiksel parametreler verilmiştir.

Tablo 7: Testin İstatistiksel Parametreleri

Ortalama (X)	Varyans (S ²)	Standart sapma (S)	KR 20	Test ayırıcılık gücü	Test güçlük

				indeksi	indeksi
12,545	13,440	3,666	0,780	0,442	0,697

Yapılan analizler sonucunda testin ayırıcılık gücü indeksi 0,442, test güçlük indeksi ise 0,697 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre test ayırıcılığının mükemmel, test güçlüğü ise kolay olduğunu söylenebilir. Hayat bilgisi dersi için geliştirilen başarı testinin güvenilirlik katsayısı 0,780 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik katsayısı 0.70'in üzeri olduğunda geliştirilen testin güvenilir olduğu ifade edildiğinden (Tan, 2008) testten elde edilen ölçümlerin (puanların) güvenilir olduğu söylenebilir. Nihai test formu Ek1'de sunulmuştur.

TARTIŞMA SONUÇ

Bu çalışmada 3.sınıf hayat bilgisi dersi Sağlıklı Hayat, Ülkemizde Hayat ve Doğada Hayat ünitesi kazanımlarına yönelik geçerliği ve güvenilirliği sağlanmış çoktan seçmeli başarı testi geliştirilmesi amaçlanmıştır. Hayat bilgisi dersinin ilkokul 1., 2., ve 3.sınıflarda okutulan bir ders olduğu göz önüne alındığında çalışmada sadece 3.sınıflara yönelik başarı testi geliştirilmesi çalışmanın sınırlıklarındandır. Çalışmanın bir diğer sınırlığı ise yukarıda ifade edilen ünitelerde yer alan davranışların ve kazanımların tamamını temsil eden soruların olmayışdır. Bu durumun nedeni başarı testinin planlanmış bir öğretim sürecinin sonunda kazanımlara ne derece ulaşıldığını tespit edilmesi amacıyla hazırlanmış olmasıdır. Planlanan öğretim sürecinde ünitelerde yer alan bazı kazanım ve davranışların alınmamasına karar verilmiştir.

Çoktan seçmeli başarı testleri öğrencilerin kavram yanılgılarının ve konu eksikliklerinin tespit edilmesi noktasında işlevseldir (Bolat ve Karamustafaoğlu, 2019). Başarı testinin hazırlanması zor, uygulaması ve puanlaması kolaydır. Soruların hazırlanması aşamasından, testin geçerliği ve güvenilirliğinin sağlanması aşamasına kadar uzmanlık gerektiren bir süreçtir. Denemelik soruların yazılması için ders kitapları, örnek testler ve çeşitli akademik kaynaklar incelenmiştir. Denemelik soruların hazırlanmasından sonra uzman incelemesine gönderilmesi testin kapsam geçerliğinin ve iç geçerliliğinin sağlanmasına önemli katkı sunacaktır. Bu doğrultuda test sorularının teorik ve pratik olarak incelenmesi için akademisyen ve öğretmenlerden oluşan bir uzman grubu oluşturulmuştur. Sahadaki uygulayıcılar olan öğretmenlerin soruların öğrenci seviyesine uygunluğuna ilişkin verdiği görüşlerin çalışmaya ve taslak sorulara yapıcı katkılar verdiği görülmüştür. Uzman görüşleri doğrultusunda denemelik olarak hazırlanan 20 sorunun neredeyse tamamı küçük veya büyük ölçekte yenilemeye tabi tutulmuştur. Bu durum uzman görüşlerinin başarı testi geliştirilmesi sürecine önemli katkılar verdiğini gösterir niteliktedir. Böyle olmasına rağmen alanyazında geliştirilen bazı hayat bilgisi başarı testlerinde (Akkuş, 2013; Palavan ve Başar, 2014) uzman görüşü alındığına dair herhangi bir ifadenin yer almadığı görülmüştür.

Test geliştirme sürecinin bir diğer önemli basamağı madde istatistikleridir. Bu istatistiklerden ilki madde güçlüğüdür. Yapılan analizler sonucunda 10 sorunun çok kolay, 7 sorunun kolay, 2 sorunun orta, 1 sorunun ise zor olduğunu görülmüştür. Bir testi oluşturan maddelerin güçlük indeksleri testin tamamının güçlüğüne etkileyecektir. Bu sebeple bir test içerisinde geniş bir ranj aralığında puanların olması beklenir. Eğer test maddeleri çoğunlukla kolay sorulardan oluşursa grubun çoğu maddeleri doğru cevaplayacağı için dağılım çarpık olacaktır. Bu durum geçerli ve güvenilir bir başarı testinin "bilenle bilmeyeni doğru bir şekilde ayırabilmesi" özelliğini olumsuz etkileyecektir. Bu sebeple bir testi oluşturan maddelerin güçlük ortalamaları 0.50 civarında yani orta güçlükte olmalıdır (Kan, 2011). Bu testteki maddelerin çoğunluğunun kolay veya çok kolay olduğu söylenebilir. Testin tamamının güçlük değeri ise 0.697 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre testin kolay bir test olduğu söylenebilir.

Başarı testi geliştirme sürecindeki bir diğer madde istatistiği madde ayırıcılık gücü hesaplamalarıdır. Madde ayırıcılık gücü indeksleri soruların bilenle bilmeyeni ayırt etmeye hizmet etmesini kontrol eder. Bir soruya verilen doğru yanıtlarla testin tamamından alınan puanların birbiriyle ilişkisine dayanır. Yapılan madde ayırıcılık gücü analizlerine göre testteki maddelerin büyük çoğunluğunun

mükemmel derecede bilenle bilmeyeni ayırt edebildiği görülmüştür. İki soru ayırıcılık gücü çok kötü derecede olduğu için testten çıkarılmıştır. Testin tamamının ayırıcılık gücü ise 0,442 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç testin alt gruba üst grubu çok iyi derecede ayırdığını göstermektedir. Geliştirilen başarı testinin güvenilirlik katsayısı ise 0,780 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik katsayısı 0.60-0.90 aralığında testin güvenilir olduğu göz önüne alınırsa testin güvenilir bir test olduğu söylenebilir (Bolat ve Karamustafaoğlu, 2019).

Sonuç olarak hayat bilgisi dersi Sağlıklı Hayat, Ülkemizde Hayat ve Doğada Hayat ünitelerinde yer alan bazı davranışların ve kazanımların ne derecede öğrenildiğini ortaya çıkarmak amacıyla geliştirilen çoktan seçmeli başarı testinin ölçme amacına hizmet eden, bilenle bilmeyeni ayırt edebilen, geçerli ve güvenilir bir test olduğu görülmüştür.

Öneriler

Çalışma kapsamında yapılan alanyazın taramasında hayat bilgisi dersi için geliştirilen başarı testlerinin ve mevcut testin deneysel işlemler gibi amaçlı hazırlanan öğretim programları sonucunda elde edilen kazanımların ölçülmesi ve program öncesi ve program sonrası değişimleri ortaya koyabilmek amacıyla hazırlandığı görülmüştür. Millî Eğitim Bakanlığı'nın 1,2 ve 3. sınıflarda yazılı değerlendirme yapılmasını onaylamadığı da göz önüne alınarak not verme amaçlı değil izleme amaçlı, üniteler bazında veya dönem değerlendirmesi şeklinde müstakil başarı testleri geliştirilebilir. Bunun yanı sıra testin ortalama güçlüğünün kolay çıkması nedeniyle geliştirilen testin sınıf içi öğrenme eksikliklerinin belirlenmesi amacıyla uygulanan izleme testi olarak kullanılması tavsiye edilir.

KAYNAKÇA

- Akkuş, Ç. (2013). *İlköğretim birinci sınıf hayat bilgisi dersindeki fen kavramlarının drama yöntemiyle öğretiminin öğrenmedeki başarı ve kalıcılığa etkisi*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Atalmış, E., H., (2019). Çoktan seçmeli dersler. Bayram Çetin (Ed.) *Eğitimde ölçme değerlendirme* içinde (s. 187-216). Anı Yayıncılık
- Aydın, B. (2019). Çoktan seçmeli testler. Hakan Atılgan (Ed.) *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss.201-232). Anı Yayınları.
- Başol, G. (2019). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. Pegem Akademi.
- Bayırlı, H., & Coşkun-Keskin, S. (2019). 3rd grade students' status of spending time with their families and implementation of values education in family in the turkish context. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 6(1), 110-121.
- Bolat, A., & Karamustafaoğlu, S. (2019). "Vücudumuzdaki Sistemler" Ünitesi Başarı Testi Geliştirme: Geçerlik ve Güvenirlik. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 131-159.
- Çalışır, F. (2011). *Hayat bilgisi dersinde karikatürlerle öğretimin öğrenci başarısına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çakan, M. (2011). Eğitim sistemimizde yaygın olarak kullanılan test türleri. Satılmış Tekindal (ed.) *Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde*, (s.91-126). Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretmen El Kitabı*. Pegem Yayıncılık.
- Gecit, Y., Şeyihoğlu, A., & Kartal, A. (2011). Hayat bilgisi dersinde çalışma yapraklarının öğrenci açısından değerlendirilmesi ve başarıları üzerine etkisi. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 2(2), 15-24.
- Güneş, N. (2021). *İlkokul 3.sınıf Hayat Bilgisi dersinin Dunn ve Dunn Öğrenme Stili Modeli kullanılarak öğretilmesinin öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Haladyna, T. M., Downing, S. M., & Rodriguez, M. C. (2002). A review of multiple-choice item-writing guidelines for classroom assessment. *Applied measurement in education*, 15(3), 309-333.
- Hanbaba, L., & Bektaş, M. (2011). Oyunla öğretim yönteminin hayat bilgisi dersi başarısı ve tutumuna etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11(2), 115-126.

- Hasançebi, B., Terzi, Y., & Küçük, Z. (2020). Madde güçlük indeksi ve madde ayırt edicilik indeksine dayalı çeldirici analizi. *Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 10(1), 224-240.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel psychology*, 28(4), 563-575.
- Kan, A. (2011). Ölçme aracı geliştirme. Satılmış Tekindal (Ed.) *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s. 239-276). Pegem Akademi.
- Kan, A. (2019). Ölçmenin temel kavramları. Hakan Atılğan (Ed.) *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (ss.19-42). Anı Yayınları.
- Kar, E. B., & Elma, C. (2017). Medya destekli öğretimin hayat bilgisi dersinde akademik başarıya ve öğrenmede kalıcılığa etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 531-549.
- Karadağ, E., & Korkmaz, T. (2007). Hayat bilgisi öğretiminde drama yönteminin etkililiğinin bilişsel alan basamaklarına göre değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 179-195.
- Kaşkaya, A. (2020). Hayat bilgisi dersine yönelik örnek uygulamalar ve sınıf içi etkinliklerin değerlendirilmesi. (Vedat Aktepe, Mevlüt Gündüz ed.) *Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi öğretimi* içinde, (s.271-319). Pegem Akademi.
- Baş, M., Tay, B., & Tertemiz, N. I. (2021). Bütünleştirilmiş matematik ve hayat bilgisi öğretiminin ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin derslerdeki akademik başarılarına etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(4), 1311-1327.
- Özer-Özkan, Y. (2019). Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar. Bayram Çetin (Ed.), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* içinde (s.1-22). Anı Yayıncılık.
- Palavan, Ö., & Başar, E. (2014). Hayat bilgisi dersinde beyin temelli öğrenmenin öğrencilerin başarılarına ve kalıcılığa etkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(1), 165-178.
- Semerci, Ç. (2015). Eğitimde ölçme değerlendirme. Emin Karip (ed.) *Ölçme ve değerlendirme* içinde, (s.1-15). Pegem Akademi.
- Şimşek, S. (2005). *Örnek olaya dayalı öğretimin ilköğretim hayat bilgisi dersinde akademik başarıya ve öğrenmede kalıcılığa etkisi*. Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tan, Ş., (2008). *Öğretimde ölçme ve değerlendirme KPSS el kitabı*. Pegem Akademi.
- Tay, B. (2017). Hayat bilgisi: hayatın bilgisi. Bayram Tay (ed.) *Etkinlik örnekleriyle hayat bilgisi öğretimi* içinde (s.1-43) Pegem Akademi.
- Turgut, M. F., & Baykul, Y. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Pegem Akademi.
- Üçüncü, G., & Sakız, G. (2020). Başarı testi geliştirme süreci: İlkokul dördüncü sınıf maddeyi tanıyalım ünitesi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(1), 82-94.
- Yaman, S. (2016). Çoktan seçmeli madde tipleri ve fen eğitiminde kullanılan örnekleri. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 151-170.
- Yılmaz, A. (2015). Ölçme-değerlendirmede testler. Emin Karip (ed.) *Ölçme ve değerlendirme* içinde, (s.153-232). Pegem Akademi.

1) Ahmet, annesinin isteği üzerine markete süt almaya gitti. Sütün markasına kendisi karar verecekti. Öncelikle sütlerin son kullanma tarihlerini kontrol etti. Daha sonra ambalajda delik olup olmadığını kontrol etti. Ardından bir sütü, paketinin üstündeki resim güzel olduğu için tercih etti ve satın aldı.

Ahmet'in market alışverişi sırasında hangi davranışı **hatalıdır**?

- A. Ambalajı kontrol etmesi
B. Paketin üstündeki resme göre tercih etmesi
C. Son kullanma tarihini kontrol etmesi

İldeki en sorumlu kişidir. İlde eğitim, sağlık ve güvenlikle ilgilenir.

İl veya ilçelerde temizlik, yol, su gibi hizmetlerde bulunur.

Köy veya mahallelerin sorunlarıyla ilgilenir.

Vali Belediye başkanı Kaymakam

2) Yukarıdaki yönetici-görev eşleştirmelerinden hangisi **hatalıdır**?

- A. Vali B. Belediye Başkanı C. Kaymakam

3) Vatansever olmaları

II. Çalışkan olmaları

III. Azimli ve sabırlı olmaları

Yukarıdaki özelliklerden hangisi ve/veya hangileri yaptığı çalışmalarla **ülkemize katkıda bulunmuş** kişilerin özelliklerindedir?

- A. I-II B. I-III C. I-II-III

4) Aşağıdakilerden hangisi çevreyi koruma konusunda sorumluluk sahibi biri tarafından **yapılmaz**?

- A. Pilleri çöpe atar.
B. Ağaç diker.
C. Geri dönüşüme önem verir.

Ali: Ürün satın alırken fiyatını kontrol ederim.

Zeynep: Reklamı çok yapılan ürünleri tercih ederim.

Giray: Her zaman ucuz olan ürünleri alırım.

5) Yukarıdaki öğrencilerden hangisi **bilinçli tüketici** davranışı göstermiştir?

- A. Ali B. Zeynep C. Giray

6) Aşağıdaki tabloya **doğru** şekilde tik (✓) konulursa görünüm hangi şıktaki gibi olur?

Yöneticiler	Seçimle iş başına gelir. (oy kullanarak.)	Seçimle iş başına gelmez. Devlet tarafından görevlendirilir.
Muhtar		
Kaymakam		
Vali		

A.

B.

C.

✓	
	✓
	✓

✓	
✓	
	✓

	✓
	✓
	✓

7) Mete 9 yaşından beri olimpiyatlara katılma hayalleri kuruyordu. Bunun için uzun yıllar boyunca sıkı bir şekilde çalıştı. Sonunda olimpiyatlara katılmaya hak kazandı. Olimpiyatlarda altın madalya kazanarak ülkemizin başarısını tüm dünyaya duyurdu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi **çıkartılmaz?**

- A. Çok çalışmak ülkemizin gelişmesine katkı sağlar
- B. Ülkemizin başarısı bireylerin başarısına bağlıdır.
- C. Bazı yetenekler doğuştan gelir.

8) Aşağıdakilerden hangisi dünyamızın görselde yer alan şekliyle resmedilmesinin sebeplerinden biridir?

- A. Depremlerin olması
- B. İnsanların çevreyi kirletmesi
- C. Hastalıkların artması

"İnsanlar başlarına gelen şeylerde, üzüntüde ve sevinçte bir olursa, dünya cennet gibi olur. Çünkü böyle bir toplumda tam bir dayanışma ve kaynaşma vardır. Aralarında duygu ve düşünce birliği bulunan topluluklar, birlik ve düzen içinde yaşarlar."

9) Yukardaki paragrafta anlatılmak istenen nedir?

- A) Bağımsızlık
- B) Güvenlik
- C) Millî birlik ve beraberlik

Salih her sabah okula gitmeden önce kahvaltısını yapar. Okulda şeker, çikolata gibi yiyeceklerden uzak durur. Akşamları da annesinin yaptığı yemekleri yer. Yatmadan önce bir şey yememeye dikkat eder.

10) Yukarıda anlatılanlara göre Salih ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A. Salih dengeli ve sağlıklı beslenen biridir.
- B. Salih derslerinde başarılıdır.
- C. Salih yemek yemeyi çok seven biridir.

Nilsu: Kodlama öğrenmeye çalışıyorum.

Yusuf: Evde basit deneyler yapıyorum.

Berk: Basketbolda başarılı olmak için antrenman yapıyorum.

11) Nilsu, Yusuf, Berk'in yaptıkları işler sonucunda hangisinin olması **beklenemez?**

- A. Ülkemizin gelişmesine katkıda bulunurlar.
- B. İlgilendikleri alanda ülkemizi temsil eden kişiler olabilirler.
- C. Vakit kaybı yaşarlar.

I. Tuvaleti kullandıktan sonra A mutlaka çekilmelidir.

II. Ellerimizin temizliği için B kullanılmalıdır.

III. Ortak kullanım alanlarında mutlaka C bulundurulmalıdır.

IV. Sınıf gibi D alanlar sık sık havalandırılmalıdır.

12) Yukarıda ortak kullanım alanları ile ilgili verilen ifadelerin boş bırakılan yerlere hangi kelimeler yazılmalıdır?

A B C D

A) Sifon Peçete Sabun Soğuk

B) Sifon Sabun Çöp kutusu Kapalı

C) Sifon Sabun Çöp kutusu Açık

“Vali, belediye başkanı, muhtar gibi yöneticiler temsil ederler. Bu sebeple buldukları topluma olmalı. Bu onların en temel”

13) Yukarıdaki boşluklar aşağıdaki kelimelerden hangileriyle doldurulursa **anamlı** olur.

- A. Kurumlarını / örnek / görevidir
- B. Halkı / örnek / görevidir
- C. Halkı / güvenli / düşüncesidir

14) Aşağıdakilerden hangisi mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenmenin nedenlerinden biri **değildir**?

- A. Daha sağlıklı olurlar.
- B. Daha lezzetli olurlar.
- C. Daha büyük olurlar.

15) Aşağıdakilerden hangisi yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişilerin hayatlarını araştırmanın faydalarından **değildir**?

- A. Nasıl başarılı olduklarını öğreniriz.
- B. Yeni fikirler üretmemize yardımcı olabilirler.
- C. Ulaşamayacağımız hedefleri gösterirler.

Merhaba, ben Zeynep. 9 yaşındayım. Sizin komşunuz sayılıyorum. Ülkemde savaş olduğu için güvenli bir yere gelmeyi tercih ettik. Sizin ülkeniz hem güvenli hem de misafirperver olduğu için sizi tercih ettik.

16) Aşağıdakilerden hangisini yaparsak ülkemize sığınan Zeynep ve onun gibi olan diğer kişilere karşı **doğru bir davranış** sergilemiş oluruz?

- A. Onlarla ilgilenmemek
- B. Onları görmezden gelmek
- C. Onların zor durumuna yardım etmek

17) Aşağıdakilerden hangisi yeterli ve dengeli beslenmemizi gerektiren nedenlerinden biri **değildir**?

- A. Sağlıklı büyümek ve gelişmek için
- B. Etrafımızdan beğeni almak için
- C. Günlük enerji ihtiyacımızı yeteri kadar karşılamak için

18) Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik bir sosyal sorumluluk projesi **olamaz**?

- A. Derslerine yardımcı olmak
- B. Evlerinin bulunduğu sokakları temizlemek
- C. Okula uyumlarına yardım etmek.

BAŞARILAR